

SPOLOK ROTARVAK, N.O.
SPOLOK PRE ROZVOJ A OBNOVU TECHNIKY,
REMESELNEJ VÝROBY A KULTÚRY, N. O.

018 12 BRVNIŠTE 44, IČO 37923226

Výročná správa

za rok 2017

ÚVOD

Nezisková organizácia Spolok pre rozvoj a obnovu techniky, remeselnej výroby a kultúry, n. o. (v skratke Spolok ROTaRVaK, n.o.) so sídlom v Brvništi č. 44, okres Považská Bystrica bola registrovaná na Krajskom úrade v Trenčíne rozhodnutím zo dňa 20. 04. 2006 pod č. OVVS/NO/95 – 6/2006.

Spolok bol založený ako nezisková organizácia za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb v oblasti:

- a) vzdelávania a výchovy,
- b) tvorby, ochrany a obnovy duchovných, kultúrnych, technických a remeselníckych hodnôt,
- c) služieb na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti a v tom najmä:
 - + poskytovanie služieb v oblasti šírenia informácií o remeselníckej výrobe a o kultúrnych a technických pamiatkach so zámerom priblížiť historický a kultúrny vývoj oblasti a regiónu vrátane zabezpečenia cezhraničnej spolupráce;
 - + poskytovanie služieb v oblasti vzdelávania, výchovy, lektorskej a publikačnej činnosti;
 - + realizácia a vypracúvanie projektov so zameraním na náučné chodníky, konzerváciu a propagáciu ľudových remesiel a ľudovej umeleckej výroby;
 - + organizovanie a usporadúvanie výstav remeselníckych výrobkov, predvádzanie ich výroby a fungovania spojeného s informovaním o výrobných postupoch ako aj o histórii a súčasnosti toho ktorého remesla a organizovanie krúžkov a tvorivých dielní;
 - + poskytovanie služieb na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti v spojení s rozvojom a obnovou techniky, remeselníckej výroby a kultúry;
 - + zabezpečovanie údržby a obnovy technických, remeselníckych a kultúrnych pamiatok ako aj ich vedecko-technickej dokumentácie;
 - + poskytovanie služieb v oblasti organizácie relaxačno – pohybových aktivít.

Prehľad činnosti spolku za rok 2017

V roku 2017 spolok pokračoval vo verejno-prospešnej činnosti realizáciou projektov zabezpečovaných predovšetkým bezplatnými dobrovoľníckymi aktivitami spojenými so zberom informácií o histórii obce a okolia, zberom hmotných a kultúrnych pamiatok s cieľom zvýšiť povedomie o histórii obce Brvnište jej technickej, remeselnej a kultúrnej vyspelosti v minulosti. Hlavná činnosť sa sústredila na pokračovanie v obnove celoslovensky jedinečnej školskej budovy postavenej svojpomocne občanmi z urbárskeho dreva v roku 1873 na urbárskom pozemku a slúžiacou dodnes iba na vzdelávacie potreby.

Oblasti činností:

1. Administratívne činnosti

- + spojené s riadením a zabezpečením činnosti spolku;
- + spojené s vedením účtovníctva a účtu;

2. Štúdium a kolektovanie materiálov o histórii obce, prieskumné a mapovacie činnosti

- + vypracovanie podrobného návrhu zamerania činnosti spolku na rok 2017 (plán aktivít a ich finančné zabezpečenie);
- + pokračujúca vyhľadávacia činnosť v archívnych materiáloch;
- + pokračovanie vo vyhľadávaní a zbere hmotných a kultúrnych pamiatok od miestnych obyvateľov (čistenie, oprava, maľovanie, retušovanie..) a digitálne spracovanie dobových fotografií, zbieranie starých rodinných fotografií obyvateľov obce, odevy (súčasti miestneho kroja), obuv (tzv. „krpce“), nástroje používané miestnymi gazdami a remeselníkmi, súčasť vybavenia domácností (pece), internetové vyhľadávacie dokumentácie ohľadom technických pamiatok (mlyn, valchovňa, papiereň);
- + rozhovory s miestnymi obyvateľmi „pamätníkmi“ a ich audiovizuálne zaznamenávanie;

- ✚ pokračovanie v zbere a zaznamenávaní miestnych piesní, spracovávanie histórie ženského a mužského speváckeho zboru a dychových hudieb, informácie o divadelnej činnosti v obci;
- ✚ príprava návrhu zbierania materiálov zachytávajúcich činnosť významných rodákov a príprava na ich umiestnenie na Paneli rodákov v starej škole;
- ✚ podklady pre obnovu remeselníckych tradícií v obci známej spracovaním dreva (návrhy audiovizuálnych podkladov do múzea -píla na vodný pohon, výroba šindľov, praslíc, vretien, rífových píšťal, pletenie košov), výrobou papiera zo starých handár (papiereň), spracovaním obilia (mlyny na vodný pohon), výrobou súkna (valchovňa) ako aj rozvojom tradičných remesiel ako výroba píšťal, drotárstvo, pltníctvo, výšivkárstvo a ďalšie
- ✚ podieľanie sa na obnove hrobu učiteľov Koraušovcov na miestnom cintoríne.

3. Skúmanie a rokovanie o technických možnostiach

- ✚ opravy krovu drevenej budovy starej školy v Rydzove na Pukánke vo vlastníctve Farského úradu v Papradne, postavenej svojpomocne občanmi v roku 1873 – v prenájme spolku;
- ✚ ďalšej obnovy budovy v súlade so Znaleckým posudkom stavu drevenice starej školy Ing. Viliama Lejčíka. Znalecký posudok bezodplatne vypracovaný pre potreby spolku;
- ✚ vyhodnotenie návrhov predpokladaných finančných prostriedkov na obnovu zatekajúceho krovu a zateplenia stropu;
- ✚ rokovania o možnosti zateplenia podkrovia a vybudovania výstavnej sály pre dobové fotografie Ľudovíta Šišťíka darované p. Rosíkovou a historické fotografie Štefana Chmulíka sprístupnené rodinnými príslušníkmi.

4. Pokračovanie v budovaní a zabezpečení chodu Miestneho centra kultúry v starej škole na obnovu a uchovanie tradícií pre široké okolie a vytvorenie komunitného priestoru otvoreného pre odovzdanie zručnosti a tvorivosti ďalším generáciám:

- ✚ **muzeálna expozície Múzeum historická škola v Brvništi - Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel** zapísanej do zoznamu Muzeologického kabinetu Slovenského národného múzea pod registračným č. ZMP/3/2012, činnosti spojené s muzeálnou expozíciou v starej škole ako je uchovávanie starých včelínov, medometov a ďalšie
- ✚ **Ľudová knižnica učiteľov Koraušovcov**, zber a uchovávanie starých kníh vrátane vyhľadávania historického nábytku a ošetrovanie kníh darovaných od Vilka a Viliama Lejčíka s rodinou, pána spisovateľa Štefana Meliša v počte viac ako 300 ks, od rodiny Hároníkovej, Jackovej, Barošovej, Macháčovej, Šlapkovej, Paškovej, Krasňanovej a ďalších;
- ✚ **Knižný kútik Štefana Meliša** – zriadený v ĽKUK z vďaky za všetku obdivuhodnú celoživotnú prácu, za obrovskú hodnotu, ktorú vytvoril, za úsilie zachovať a zaznamenať pre všetky nasledujúce generácie celého nášho regiónu nevyčísľiteľné poklady na poli histórie, archeológie, numizmatiky, heraldiky, rezbárstva a literatúry. Spolok Rotarvak, n.o. je vydavateľom knihy Štefana Meliša Povesti a príbehy z Brvnišťa;
- ✚ **Príprava technických možností na zriadenie Centra rífovej píšťaly - zviditeľňovanie prvku nehmotného kultúrneho dedičstva** a jeho odovzdávanie a zachovávanie v spolupráci s jednotlivcami, skupinami a spoločenstvom reprezentovaným organizáciami a inštitúciami podieľajúcimi sa na ochrane celoslovensky jedinečného prvku nehmotného kultúrneho dedičstva.

5. Vyhľadávanie vhodných termínov na usporiadanie aktivít a ich pravidelné každoročné konanie na základe konzultácií a v spolupráci s miestnymi obyvateľmi a hlavne pamätníkmi

- ✚ zmapovanie návrhov od miestnych obyvateľov;
- ✚ vyhodnotenie návrhov;
- ✚ vypracovanie plánu podujatí
- ✚ spolupráca pri tvorbe Kalendára podujatí Považského osvetového strediska.

6. Rokovania s kľúčovými partnermi (Obecný úrad, Základná škola s Materskou školou a školskou knižnicou, ktorá bola spojená s Obecnou knižnicou, TJ Slovan Brvnište, DHZ, STS, včelárska bunka, miestni podnikatelia, urbárske spoločenstvo, lesomajitelia, drobnochovatelia, folklórna skupina Bukoviny, Čum dzivadlo Brvnište a okolitých obcí atď.

- ✚ rokovania a oboznamovanie so zámermi spolku v roku 2017 a návrh na zabezpečenie spoločných akcií;
- ✚ aktualizácia zámerov spolku a zosúladenie s aktivitami Obecného úradu Brvnište a s ostatnými aktivitami uvedených subjektov;
- ✚ pokračovanie spolupráce so včelárskou bunkou - miestnymi včelármi a ich dôverníkom Františkom Jurdíkom a spolupráca so ZO včelárskeho zväzu v Považskej Bystrici,
- ✚ spolupráca so Slovenským zväzom záhradkárov a Okresnou organizáciou SZZ v Považskej Bystrici a spolupráca s obnovenou Základnou organizáciou SZZ v Brvništi za účasti prof. Ivana Hričovského,
- ✚ spolupráca s Považským osvetovým strediskom.

7. Projekty a workshopy

- ✚ Pravidelné oboznamovanie sa s možnosťami získať finančné prostriedky na verejnoprospešné projekty v rámci dotačnej a projektovej podpory;
- ✚ Workshopy:
- ✚ prebiehajúci workshop s názvom – **HLINENÉ OMIETKY** s cieľom obnoviť a opraviť steny hlinenými omietkami s hlinenou zmesou vyrobenou z miestnych materiálov od p. Jána Hároníka;
- ✚ **Letné workshopy** - Práca s drevom, konzervovanie ovocia a zeleniny, výroba medovníkov, konzultácie k vyšívaniu podľa brvništských vzorov, výroba mastelničiek, workshopy pre deti, zbieranie, sušenie a príprava bylinných zmesí na varenie rotarvakovského brvništského čaju;
- ✚ **Projekt knižničnej obnovy** Ľudovej knižnice učiteľov Koraušovcov **Ukážky výroby šindľov** pre verejnosť –pokračovanie v ručnej výrobe šindľov na pôvodných stolcoch – dedo s pôvodnými nástrojmi;
- ✚ **Ukážky práce s darovanými dobovými hospodárskymi nástrojmi;**
- ✚ **Pravidelné relaxačné, pohybové a folklórne tanečno- športové** a ozdravujúce aktivity pre deti aj dospelých a kreatívne kurzy v spojení s ľudovou hudbou a zberom bylínok a lesných plodov v spolupráci s TJ Brvnište;
- ✚ **Dozvyky spolupráce na medzinárodnom projekte Projekt Život nie/není zebra** s Univerzitou Tomáša Bati v Zlíne a Trenčianskou univerzitou Alexandra Dubčeka.

VÝBER Z PODUJATÍ SPOLKU V ROKU 2017

SPOLOK ROTARVAK, N.O. OBNOVIL ĽUDOVÚ KNIŽNICU A POMENOVAL JU PO JEJ ZAKLADATEĽOCH UČITEĽOCH KORAUŠOVCOCH A ZRIADIL V NEJ KNIŽNÝ KÚTIKA ŠTEFANA MELIŠA

SPOLOK ROTARVAK, N.O. VYDAVATEĽ PRVEJ KNIHY O BRVNIŠTI

ŠTEFAN MELIŠ POVESTI A PRÍBEHY Z BRVNIŠŤA

Spolok pripravil a vydal knižočku Štefana Meliša *Povesti a príbehy z Brvnišťa*. Editorka, dobrovoľníčka spolku PHDr. Mária Jacková, PhD., MPH. prepísala zápisky povestí z pera Štefana Meliša a spracovala návrh a obsah knižočky a doplnila druhú časť.

Krst knihy sa uskutočnil v nedeľu 29. 1. 2017 v múzeu stará škola v Brvništi, ktorá praskala nielen od mrazu ale aj od množstva záujemcov o novú knihu Štefana Meliša (nar. 1928) *Povesti a príbehy z Brvnišťa*. Vydavateľ knihy spolok Rotarvak, n. o. spoločne s Považským osvetovým strediskom v Považskej Bystrici pripravil uvedenie knihy do života, autogramiádu a besedu so spisovateľom. Krstnou mamou bola Daniela Čižmárová, riaditeľka POS v Považskej Bystrici a brvništskí včelári František Jurdík a Ľubomír Harvánek, ktorí spoločne brvništským medom a propolisom a mastelničkou z husieho peria od Marty Počiatkovej Koreníkovej, pokropili knižku a popriali jej šťastnú cestu k srdciam čitateľov.

Prvú časť knihy tvorí štrnásť povestí a príbehov zaznamenaných Štefanom Melišom z rozprávania ľudí stáročia zachovávaného iba ústnym podaním. Druhú časť knihy tvorí informácia o zriadení knižného kútika *Svet kníh Štefana Meliša*, ako poďakovanie za viac ako 300 kníh darovaných spisovateľom do Ľudovej knižnice učiteľov Koraušovcov, ktorú spolok prevádzkuje v múzeu na záchranu starých kníh. Ďalej nasleduje príhovor čitateľom od kronikára obce Pavla Gáboríka, informácie o podujatiach spolku Rotarvak, n.o. a informácie o histórii a súčasnosti obce Brvnište. V publikácii sa nachádza aj stať venovaná odrazu každodennosti vo fotografickej tvorbe Ľudovíta Šišťíka k fotografiám vystaveným v starej škole darovanými dcérou Ľudovíta Šišťíka pani učiteľkou Rosíkovou, ktorá sa aj osobne spolu so synom na autogramiáde zúčastnila. Štefan Meliš zaznamenal viacero povestí o Brvništi z rozprávania Ľudovíta Šišťíka. Druhú časť knižočky spracovala editorka, zabezpečila grafickú úpravu, čiastočnú textovú úpravu, výber fotografií a ich spracovanie, komunikáciu so spisovateľom a odbornými spracovateľmi a vytlačenie knižky. Zároveň v spolupráci s Národnou agentúrou SNK v Martine editorka komunikovala ohľadom pridelenia čísla ISBN a zabezpečila iné povinnosti vydavateľa knižočky ako bolo vydania a odovzdania povinných výtlačkov zákonom určeným knižniciam.

Na uvedení knihy do života sa zúčastnil aj Vincent Krivý z Moštenca, ilustrátor viacerých kníh Štefana Meliša. Na besede Štefan Meliš porozprával o svojej celoživotnej záľube, ktorou sa stalo zapisovanie ľudových povestí z považskobystrického regiónu, o svojich archeologických bádaniach a o založení a práci archeologického krúžku v Považskej Bystrici o výskumoch dôb predhistorických. Činorodosť Štefana Meliša na poli histórie, archeológie, numizmatiky priniesla obrovské poklady za čo mu poďakovala aj starostka obce Brvnište. Spolok Rotarvak, n.o. zabezpečil tlač 500 ks vydannej publikácie, ktoré postupne zdarma odovzdal záujemcom o prvú

knižočku o Brvništi. Dotlač knižočky sa pripravuje na základe záujmu, ktorý je možné nahlásiť na rotarvak@gmail.com.

K príjemnej atmosfére prispelo aj vystúpenie obľúbenej folklórnej skupiny Bukoviny z Brvništa.

Foto: Lucia Šišťíková, Ľudmila Bašová

FAŠIANGY V STAREJ ŠKOLE 28.2.2017

V starej škola ožila tradícia fašiangovej zábavy. FS Bukoviny pripravila úplne nové pásmo Pochovávanie basy v spolupráci s Čum dzivadlom Brvnište. Zábava sa zorganizovala v podvečerných hodinách fašiangového utorka, pred Popolcovou stredou, ktorou sa už začínal prísny pôst. Symbolické žartovné pochovávanie basy, pri ktorom vystupovali postavy kňaza, smrtky i smútiacich pozostalých. Kňaz parodoval obrad rozlúčky pri cirkevnom pohrebe v brvništskom nárečí a ohlasoval koniec zábavy, ktorú symbolizovala basa. Súčasťou celého divadla bol spevný prednes veršovaných textov, sprevádzaný nárekom prítomných. Potom už začala zábava na ktorej sa podávali zabíjačkové špeciality a koláče.

SPOLOK ROTARVAK, N. O., FOLKLÓRNA SKUPINA BUKOVINY, ČUM DZIVADLO BRVNIŠTE

VÁS POZÝVAJÚ NA PODUJATIE

BRVNIŠŤSKÉ FAŠIANGY

STARÁ ŠKOLA BRVNIŠTE Č.500, 28. FEBRUÁRA 2017 OD 16.30 H.

OŽIJE OCHUTNÁVANÍM ZABÍJAČKOVÝCH ŠPECIALÍT, FOLKLÓRNÝM PÁSMOM, TANCOM A POCHOVÁVANÍM BASY.

PRÍDTE SA ZABAVIŤ, ZASPIEVAŤ SI A ZATANCOVAŤ V KROJOCH AŽ DO POPOLCOVEJ STREDY.

„Ej ty basa naša milá, ty si nám už dotrúbila. Keby si nebola toľko pila,

bola by si ešte žila. Dolóres, dolóres, naučia ťa v pekle móres....“

VSTUP VOLNÝ.

"Brvnišťania Brvnišťu,
Brvnište histórii."

Facebook FS Bukoviny podujatie komentoval nasledovne: Kebys nebola basa milá toľko suroviaku vypila... Pozývame Vás na ľudovú zábavu v podaní našej skupiny a budzeme prac v Staréj škole v Rydzove... Prídzice aj ve krojoch na zábavu v úterek (pre tých čo nerozumejú reči útorok). Malo by sa aj z prasaca nejaké oko a trochu nochtvo podávac jako na zedzenie.. Tak majce sa zaty a vidzíme sa

Pridávame aj sľubované videá so zábavy, síce sa moc netančilo, účasť bola hojná predsa len len priestory stajer školy sú skromnejšie. Ľudia si vychutnávali muziku i vonku a pri ochutnávaní zabíjačkových špecialít. 😊;) Ďakujeme všetkým Brvnišťanom i ostatným priaznivcom ,ktorí sa prišli zabaviť. 😊:)

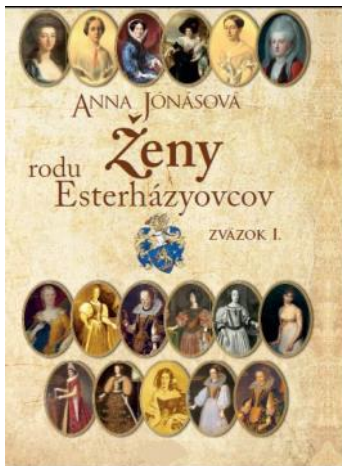

„Basa pochovaná,mvože chvíľu odpočívac. Dobrotu sa porobili ,aj pojedli a ďakujeme šetkým ,čo prišli , šetkým,čo sa pričínili. V staréj škole to čif žilo fašiangyma a patrične rezko sme prali na husličkách zábavu. Ľudia sa bavili a takisto aj my muzikú a pridali sa k nám aj holky z FS Považan a zábava nabrala grády. Takže vyjadrujeme spokojnosc s akciú. 😊:)

LITERÁRNA BESEDA S PHDR. ANNOU JÓNÁSOVOU, RODÁČKOU Z BRVNIŠŤA, 7.4.2017

Spolok Rotarvak, n.o. v spolupráci s Považskou knižnicou v Považskej Bystrici a obcou Brvnište zorganizoval 7. apríla 2017 zaujímavú besedu s PhDr. Annou Jonásovou o jej novej knihe Ženy rodu Esterházyovcov v múzeu Historická škola Brvnište - Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel.

Besedu spestril kultúrny program významného folkloristu a známeho gitaristu legendárnej skupiny SLZA z Brvnišťa Jozefa Pobočíka pripravený spoločne s vnučkou Emkou.

Autorku privítala v rodnej obci starostka obce Ing. Dagmar Mikudíková a riaditeľka Považskej knižnice v Považskej Bystrici Mgr. Ivana Knappová, ktorá predstavila literárnu tvorbu dr. Jónasovej, ktorá pôsobí v Galante, kde v roku 2005 založila občianske združenie Galanta literárna. Jedným z výsledkov činnosti združenia bola realizácia úspešnej série literárnych podujatí Ženský hlas, v rámci ktorej sa realizovalo päť ročníkov a dvadsať podujatí v spolupráci s MSO Únie žien a Galantskou knižnicou.

Autorka na besede podelila so svojim bádáním a informovala o činnosti občianskeho združenia Galanta literárna, ktoré vydalo k 240. výročiu narodenia spisovateľky, rodáčky zo Šintavy Márie Terézie Artnerovej literárny zborník zostavený dr. Jónasovou pod názvom **Theone: Mária Terézia Artnerová (2012)**. Dr. Jónasová znovuobjavila zabudnutú spisovateľku Máriu Teréziu Artnerovú a v štúdií Spod Strečna na svetové pódia priniesla dr. Jónasová v zborníku prekvapivé odhalenia k námetu svetoznámeho baletu Giselle, o genéze vzniku a spracovania balady o tancujúcich vílach spod Strečna. Balet Giselle patrí k historickému odkazu obdobia vrcholného romantizmu a zároveň k najhranejším dielam svetových baletných súborov. Na počiatku tohto príbehu stála báseň, neskôr balada Márie Terézie Artnerovej – Tanec víl, inšpirovanej ľudovou slovesnosťou, mystickým príbehom o vílach, ich čarách a nočných tancoch z okolia Strečna, ktorú poslala Jánovi Kollárovi do Národných spievaniak. Námet sa dostal k Heinrichovi Heinemu, ktorý Artnerovú citoval a od neho k libretistom baletu Giselle. Od prvého uvedenia v Paríži roku 1841 si balet udržal pozornosť obecnstva na celom svete – na čom má zásluhu dojímavý romantický príbeh z pera libretistov Théophila Gautiera a Julesa-Henriho Vernoya de Saint-Georges a melodická a rytmická ľahkosť hudby významného skladateľa romantického obdobia Adolpha Charlesa Adama. Balet Giselle sa dnes zaraďuje k najpôvabnejším a najstarším dielam klasickej baletnej literatúry a málokto vie, že na jeho počiatku stál baladický príbeh Betty a jej milého gajdoša Jana spod Strečna spracovaný na základe ľudovej slovesnosti Máriou Teréziou Artnerovou, čo je hmatateľným a presvedčivým dôkazom o sile slovenskej ľudovej slovesnosti ako základu ľudovej kultúry a jej presahu do európskej kultúry z územia Slovenska.

Dr. Jónasová predstavila na besede svoju novú publikáciu **Ženy rodu Esterházyovcov**, ktorá vznikla na základe výskumu historických a archívnych prameňov, denníkov, obrazových portrétov, osobnej korešpondencie, obchodných dokumentov žien z rodu Esterházyovcov, ktoré žili v tieni mužov a historici sa o ne zaujímali zriedka, aj to len okrajovo. Autorka svojimi zisteniami, vyplnila biele miesta o živote žien a prízvukovala, že sobášna politika Esterházyovcov bola jedným z najdôležitejších nástrojov vzniku a rozširovania ich bohatstva. Na besede predstavila prvý zväzok spracovaný z rozsiahleho výskumného materiálu zameraný na históriu rodu pochádzajúceho a spätého s mestom Galanta, takmer 500 rokov používajúceho predikát „de Galanta“. Predstavila manželstvá i sobášnu politiku rodu, abecedný zoznam aj personálne heslá o 149 manželkách a 162 dcérach a zmapovala aktivity týchto žien, ich vzťah ku knihám, knižniciam, literatúre, hudbe, náboženstvu i pôsobenie v kláštoroch či vo funkcii dvorných dám, čo jej umožnilo oddeliť rodové legendy od historickej pravdy a priniesť originálny pohľad na problematiku. Účastníci besedy sa veľmi pozitívne vyjadrili o množstve poznatkov, ktoré sa dozvedeli o ženách Esterházyčkách a bola vysoko ocenená úžasná schopnosť autorky spamäti rozprávať a vysvetliť všetky súvislosti rozsiahleho rodu, čo vzbudilo zaslúženú pozornosť. Po skončení besedy nasledovala diskusia zameraná na otázky a súvislosti s regionálnymi stopami Esterházyovcov a nakoniec autogramiáda.

Pozvánku a plagát na podujatie pripravila Andrea Smolková z Považskej knižnice z Považskej Bystrice.

Foto: Ing. Veronika Jágríková, Andrea Smolková

VČELÁRSKA NEDEĽA V BRVNIŠTI 30.4.2017

Zaujímavou osvetovou aktivitu zameranou na poďakovanie za prácu včelárom bola Včelárska nedeľa v Brvništi, ktorá sa uskutočnila 30. apríla 2017. Cieľom podujatia bolo odovzdať odborné informácie včelárom pre produkciu kvalitného medu, povzbudiť nových včelárov a konzumentov medu, aby úmyselne vyhľadávali a doceňovali domáce produkty z medu. Oblíbené podujatie regionálneho charakteru je už takmer tradičnou akciou, ktorú pripravuje ZO Slovenského zväzu včelárov Považská Bystrica, brvništskí včelári a spolok Rotarvak, n. o. a občianske združenie Včely v meste.

Osobitným zámerom usporiadateľov bolo zaktivizovať mladých včelárov v regióne. Podujatie vyzdvihlo význam včiel a včelstiev ako kultúrno historického fenoménu, ktorý ľudia vždy obdivovali pre vlastnosti, ktoré sa stali základom symbolických významov ako usilovnosť, pracovitosť, obetavosť, poriadkumilovnosť, čistota a to aj v morálnom zmysle slova, udatnosť, schopnosť žiť v spoločenstve a dokonca aj za pripisovaný dôvtip a vkus.

Program zletu včelárov/nevčelárov tvorili odborné prednášky a diskusie pre včelársku komunitu ale aj osvetovo zamerané prednášky pre začínajúcich včelárov a včelárky. **Ing. Miroslav Kardoš, tajomník okresnej organizácie včelárov, ktorý prevzal odbornú záštitu nad podujatím,** prezentoval najnovšie odborné poznatky z oblasti boja proti

škodcom (klieštik včelí) a odpovedal na množstvo otázok včelárom nielen z Brvništa a Papradna, ale aj ale aj z okolitých obcí. Hovoril aj o tohoročnom enormnom spáde včiel a škodách spôsobených tvrdou chémiou v postrekoch a osivách. **Alexander Čelko** zanietene hovoril o histórii včelárstva od antiky až po súčasnosť, o významných osobnostiach a v májový podvečer aj troška viac o panenskej láske včelstiev.

Pripomenul zakladateľa Spolku včelárov slovenských v Hornom Uhorsku z roku 1869 Štefana Závodníka z Pružiny, ktorý spolu s Jánom Čajdom napísal prvú príručku pre včelárov *Včelár na Slovensku*. Pán Čelko predstavil svoje včelie kráľovstvo „Forum Apis“ plné vyrezávaných vymaľovaných úľov v Čelkovej Lehote. **Slavomír Turčáni** z organizácie Včely v meste pôsobiacej

v Považskej Bystrici prednášal o možnostiach včelárskeho štúdia pre začínajúcich včelárov Považskej Bystrici. Osobitné poďakovanie patrí **Františkovi Jurdíkovi, vedúcemu brvništskej včelárskej bunky** za prípravu akcie a za odovzdanie skúseností ostatným včelárom a nášmu najstaršiemu včelárovi Stanislavovi Gáboríkovi (na obr.).

Osobitné úctivé poďakovanie patrí **Mgr. Evičke Kováčovej a Ing. Editke Černotovej,** ktorých zanietené prednášky na vysokej odbornej úrovni a poskytnuté poradenstvo boli skvelým obohatením podujatia a nezabudnuteľným zážitkom aj pre tých účastníkov, ktorí sa včelárstvu nevenujú a získali si ich srdcia. Prednášajúce sa zamerali aj na skúsenosti s apiterapiou pod dohľadom lekárov a z liečiteľstva podtatranskými bylinkami v publikáciách Dar zdravia od bylinkárky Kataríny, ako aj rôzne masti, krémy a tinktúry, ktoré boli na predaj. Záujemcovia si mohli zakúpiť pravý považskobystrický med od domácich včelárov a **propolisovú tinktúru a výrobky z včelieho vosku vyrábané v Brvništi u Harváňkovcov,** ktoré púťali veľký záujem, ako aj **výstavka medovníkov od brvništskej medovníkárky RNDr. Ľubky Španihelovej.**

Keďže cieľom podujatia je aj mapovanie histórie včelárstva v regióne spolok Rotarvak, n. o. vystavil na javisku amfiteátra v múzeu Historická škola Brvnište - Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných

remesiel, kde sa Včelárska nedeľa konala, originálny drevený medomet darovaný z Papradna Košiarov Vladimírom Bašom vyrobeným v roku 1934 Jakubom Šamajom a maľovaný včelí úl darovaným Dušanom Smokoňom z roku 1937. Podujatie obohatilo vystúpenie folkloristov Jozefa Pobočička a Jozefa Minjaríka a nejedni z účastníkov si s nimi aj zaspieval.

SPOLOK SI PRIPOMENUL PÔSOBENIE ĽUDMILY PAJDUŠÁKOVEJ NA OBVODNEJ ŠTÁTNEJ MEŠTIANSKEJ ŠKOLE V BRVNIŠTI PUBLIKÁCIOU VESMÍRNE KOMÉTY

Spolok hľadá finančné prostriedky na vydanie publikácie Vesmírne kométy, v ktorej je zachytené podujatie, ktoré sa konalo dňa 3. 6. 2016 na ktorom si organizátori spolu s verejnosťou pripomenuli 100. výročie narodenia celosvetovo uznávanej slovenskej astronómky **Ľudmily Pajdušákovvej**. Spolok pripravil publikáciu Vesmírne kométy, ktorá je k dispozícii na nahliadnutie v starej škole. Obsahom sú príspevky, ktoré odzneli na podujatí od **RNDr. Vojtecha Rušina, CSc. z Astronomického ústavu Slovenskej akadémie vied, syna dr. Pajdušákovvej Ivan Hrčka, Mgr. Daniely Čižmárovej, riaditeľky Považského osvetového strediska, Astronomického klubu Juraja Bárdyho, Ing. Miroslava Bundzíkovej riaditeľky Základnej školy s Materskou školou v Brvništi.**

V publikácii je zaznamenané pôsobenie významnej fyzička ako učiteľky v rokoch 1940 - 1942 na Obvodnej štátnej meštianskej škole v Brvništi, inšpektorát Veľká Bytča. Pôsobenie Ľudmily Pajdušákovvej sa zapísalo do pamäti žiakov Papradnianskej doliny, pretože k školskej obci Brvnište boli pričlenení žiaci z Papradna, Papradno-Kopanice (Křížovce, Podhuboč, Košiare), Stupné a Jasenica a podľa spomienok dochádzali aj žiaci zo Štiavnika a Maríkovej. Ubytovanie bolo poskytnuté Ľudmile Pajdušákovvej v novopostavenom murovanom dome rodiny Šupolíkovvej na dolnom konci pri zástavke Salaj ako prvej obyvateľke tohto domu a potom aj v ďalších príbytkoch. Výuku zabezpečovala v jednej triede v budove školy pri hlavnej ceste postavenej v roku 1932 a v budove starej krčmy u Šterkov (predtým u Kolbena) a ďalších majiteľov, ktorú obec odkúpila pre potreby Obvodnej štátnej meštianskej školy a neskôr v nej bola opäť krčma a sála pre kultúrne akcie. Na podujatí sa diskutovalo aj o dokumentárnom filme **Prvá**, v ktorom vystúpili aj bývalí žiaci Ľudmily Pajdušákovvej Lýdia Mikušíková a Ľudovít Gardoň z Brvnišťa, ktorí si zaspomínali na účinkovanie Ľudmily Pajdušákovvej na meštianke v Brvništi. Lýdia Mikušíková zaspievala vo filme pieseň Tichá noc, ktorú ich Ľudmila Pajdušáková naučila.

SPOLOK ORGANIZOVAL SPOLU S FS BUKOVINY COUNTRY FESTIVAL POD HOLÝM VRCHOM 12.8.2017

<https://www.facebook.com/Bukoviny/photos/pcb.330980973981411/330979743981534/?type=3>

Rány, šoky a kurí voka, vše vyléčí KOLALOKA alebo iný alko/nealko nápoj.. Chvalabohu nikoho nekleplo.. Ďakujeme všetkým zúčastneným Country&Rock(u), ktoré prebiehalo až do.. Veď čo sce boli viac.. Krása.. Veľmi sme radi, že sa tak zabávali a užili si.. Program moderoval Peter Holíš.

Foto: Vilo Lejčík

SPOLOK ROTARYK V SPOLUPRÁCI
S FOLKLÓRNOU SKUPINOU BRKOVINY
VÁS POZÝVAJÚ NA

COUNTRY & ROCK VEČER
„POD HOLÝM VRCHOM“

V PROGRAME VYSTÚPIA:

ZÁLESÁCI
IBA TAK...
B+P BAND
MARTINA RÍČKOVÁ
VILO LEJČÍK
JARO BUBEL
Str.UNA

KEDY: 12. 8. 2017 O 16,00 HOD.
KDE: MÚZEUM - STARÁ SKOLA
V BRVNISTI

VSTUP: DOSPELÍ 3,-€, DETI 1,-€
GULÁŠ, GRIL, OBČERSTVENIE
PO SKONČENÍ PROGRAMU
COUNTRY ZÁBAVA

Druhý ročník Country & Rock večera pod Holým vrchom, ktorý sa uskutočnil v priestoroch historickej školy v Brvništi so skvelým hudobným programom, občerstvením, studeným pivom a zakončený country zábavou patril k najlepšie hodnoteným podujatiam v roku 2017. Účastníci sa tešia už na budúci ročník.

Folklorná skupina Bukoviny z Brvništa

PÍŠŤALKÁRSKE BRVNIŠTE 2.9.2017

Obľúbené folklórne podujatie **Píšťalkárske Brvnište** sa konalo **dňa 2.9.2017**. Brvnište prostredníctvom vychýrených píšťalkárov vstúpilo do histórie tradičnej ľudovej hudby na Slovensku. Kedysi sa v nedeľu a v letný podvečer rífové píšťaly ozývali z horného aj dolného konca Brvništa. Fortuníkovci, Pobočíkovci, Vaštíkovci a ďalší prinášali do života radosť. Boli to legendy hry na rífovú píšťalu, ako hovorí ich nasledovník a „predník“ miestnej folklórnej skupiny Bukoviny Jozef Pobočík. Všetci spomenutí boli nielen vynikajúci interpreti, ale si hudobné nástroje aj vlastnoručne vyrábali, čo zachytil aj Oskár Elschek s manželkou vo výskume a publikované v *Úvode do štúdia slovenskej ľudovej hudby*. M. Plavec v svojej najnovšej knihe *Majstri* na s. 93 zachytil z rozprávania, že rífovku v Brvništi vyrábali Ján Fortuník. Píšťalka si získala nevšednú poctu v diele A. Sládkoviča Detvan, či v rozprávkach od Štiavnického a Habovštiaka. A nejedného mládenca od utancovania vílami na mieste zvanom Tancovné, toľ neďaleko za brvništiským chotárom v Štiavnickej doline smerom na bytčiansky trh, zachránila píšťalka.

Zámerom organizátorov folklórneho podujatia bolo predovšetkým obnoviť povedomie o tradícii výroby rífovej píšťaly a hre na nej v Brvništi, predovšetkým **typická rífovka bola vyrábaná iba v Brvništi** Jánom Fortuníkom a ďalšími. Otec a syn Pobočíkovci nadviazali na majstrovstvo starého otca a strýka vo výrobe nástrojov ľudovej kultúry typickej pre Brvnište a preslávili ich nielen na Slovensku ale aj v zahraničí. J. Pobočík st. obnovil činnosť folklórnej hudobnej skupiny Bukoviny, ktorá má už viac ako 80 ročnú históriu a stal sa z neho uznávaný folklorista. Svoje umenie odovzdal ako „predník“ skupiny mladším, medzi ktorých patrí nadaný Jozef Minjarík, ale aj Mário Hároník ml. a Patrik Pšúrik, Radko Maroš či Daniel Šamaj, ktorých talent už bol viackrát ocenený a postúpili do celoslovenských kôl. Často si s nimi zahrá aj Ján Lejčík. **Sprievodné podujatia** - Fujary, píšťaly z dielne Pobočíkovcov. Návštevníci sa mohli na podujatí oboznámiť s hudobnými nástrojmi a vypočuť si aj odborný výklad Mgr. J. Pobočíka ml., alebo ich vyhrať v tombole. Sprievodné slovo a moderovanie už tradične zabezpečil Peter Holíš.

**SPOLOK ROTARVAK, FS BUKOVINY
A POS V POVAŽSKEJ BYSTRICI
V ZRIAĐOVATEĽSKEJ POSOBNOSTI TSK
VÁS POZÝVAJÚ NA**

PÍŠŤALKÁRSKE BRVNIŠTE

**FS POVAŽAN
FS PODŽIARAN
FS BUKOVINY
BOSORÁCI
Z PIECHOVA
MATEJ KYSEL
SAMKO ŠARŽÍK**

2. 9. 2017 o 16,00 HOD.

**HISTORICKÁ ŠKOLA - MÚZEUM, BRVNIŠTE č. 500
VSTUP VOĽNÝ, O OBČERSTVENIE JE POSTARANÉ**

Originálny plagát a pozvánku pripravil Mgr. Jozef. Pobočík zo ZUŠ I.W. Kráľa v Považskej Bystrici ako aj ukážku výroby rífovej písťaly.

Spolok ROTaRVaK, folklórna skupina BUKOVINY a obec BRVNIŠTE pripravili pre milovníkov folklóru ozajstnú folklórnu lahôdku v starej historickej škole v Brvništi a obnovili úctu k majstrovstvu, zručnosti a hudobnému nadaniu majstrov píšťalkárov z Brvništa. Vynikajúce počasie, pohostinnosť, domácka atmosféra a nezabudnuteľné výkony folkloristov boli krásnou bodkou za letnými prázdninami plnými viacerých úspešných podujatí nielen v regióne.

REGIONÁLNA VÝSTAVA NAJKRAJŠÍCH JABLÍK A NAJCHUTNEJŠÍCH VÝROBKOV Z NICH

BRVNIŠŤSKÉ JABLKO 8.10.2017 S PÁNOM PROF. IVANOM HRIČOVSKÝM

Zámerom verejno-prospešnej činnosti spolku je zdôrazniť nutnosť zachovať staré krajové a miestne odrody jablák s unikátnymi vlastnosťami, ktoré by nemali vyhynúť, ale mali by sa chrániť, ako národné poklady.

Spolok úspešne organizuje krajskú regionálnu výstavu jablák a najchutnejších jablkových koláčov výrobkov z jablák **Brvništské jablko** za aktívnej účasti pána profesora Ivana Hričovského nestora slovenského ovocinárstva, ako predsedu súťažnej poroty.

Motto Brvništského jablka, krajskej regionálnej výstavy a súťaže:

**„KRAJOVÉ PÔVODNÉ ODRODY JABLONÍ PODJAVORNÍCKYCH DOLÍN
TREBA PESTOVAŤ A CHRÁNIŤ AKO NÁRODNÝ ZLATÝ POKLAD (MJ)“**

V roku 2017

„KRÁĽOM ZDRAVIA JE V BRVNIŠTI JABLKO.“ (MJ)

Ovocné sady boli vždy pýchou Brvnišťanov, dokonca niektorých významných pestovateľov zo sádov v časti nazývanej „Potok“ aj prezývali „jabúčkári“. Iveta Felixová zaznamenala v článku *Zo studnice rodnej reči* uverejnenom v Kultúre slova 1999/1 na s. 24, že v brvništskom nárečí sa jablkám hovorí „jabúčka“. Brvništské jabúčka či jabúčence sa stali súčasťou prameňa zo studnice rodnej reči slovenskej.

Akcia Brvništské jablko sa pravidelne koná v „starej škole“, postavenej v roku 1873 v ktorej sa žiaci priúčali ovocinárstvu a začiatkom 20. stor. škola organizovala pravidelné stromčekové slávnosti na ktorých sa sadili ovocné stromčeky a pripravil sa kultúrny program pre celú obec.

Pamätníci spomínajú na niekdajších učiteľov, ktorí naučili Brvnišťanov záhradníckemu umeniu a štepeniu jabloní ako napríklad Štefan Šibík z Jasenice a neúnavný učiteľ záhradník Ján Kordoš, ako aj na účinkovanie učiteľov Jána Janeka a Jána Korauša. Na to všetko si prítomní určite zaspomínali s významným miestnym šľachtiteľom Stanislavom Gáborikom ako aj významným brvnišťským včelárom a rozhovor s nim bol vysielaný aj v Rádiu Slovensko a ďalším v súčasnosti už vysokoškolsky vzdelanými ovocinármi.

Aj prostredníctvom pestovania jabloní a ďalších ovocných stromov sa z Brvnišťa stala významná, nasledovania hodná obec a ešte aj dodnes by sa našli pôvodné seniorky prvé zasadené jablone, ktoré pomáhali v chudobnom kraji nasýtiť počas dlhých a tvrdých zím, ako sa píše v zachovanej kronike miestnej Ľudovej školy.

SPOLOK ROTARVAK, N.O., OBEC BRVNIŠTE, ZO SZZ BRVNIŠTE,
OKRESNÝ VÝBOR SLOVENSKEHO ZVÄZU ZÁHRADKÁROV POVAŽSKÁ BYSTRICA
VÁS POZÝVAJÚ NA VÝSTAVU A SÚŤAŽ

BRVNIŠŤSKÉ JABLKO

S PROF. ING. IVANOM HRIČOVSKÝM
V NEDEĽU 8. OKTÓBRA 2017 O 14.00 H.
MÚZEUM - HISTORICKÁ ŠKOLA BRVNIŠTE Č. 500

*Brvnišťania Brvnišťa
Brvnište prírode*

REGIONÁLNA VÝSTAVA A OCENENIE NAJKRAJŠÍCH JABLÍK A NAJCHUTNEJŠÍCH DOBRÔT Z JABLÍK - 8. ROČ.

KULTÚRNY PROGRAM - SPEVKOL VALČAN Z VALČE, RODISKA JÁNA KORAUŠA
PROF. ING. IVAN HRIČOVSKÝ-VÝBER DRUHOV ODRÔD A PODPNÍKOV PRE JESENNÚ VÝSADBU, PORADŇA
VÝSTAVA FOTOGRFÍ ŠTEFANA CHMULÍKA „KRAJINA AKO PRIESTOR PRE KAŽDODENNÝ ŽIVOT ČLOVEKA“

SPRIEVODNÝ PROGRAM
„PŮVODNÉ KRAJOVÉ ODRODY JABLONÍ PODJAVORNÍCKYCH DOLÍN TREBA PESTOVAŤ A CHRÁNIŤ
AKO NÁRODNÝ ZLATÝ POKLAD“ (MJ)

Vstup voľný

Z informácie uverejnenej v MY Považská: Súťažili o najkrajšie jablko a naj koláč z jablák

Aj napriek upršanému počasiu prišlo na Brvnišťské jablko veľa ľudí. Akciu organizujú už tradične v starej škole, ktorú prerobili na múzeum. 10. okt 2017 o 15:23 [BERNADETTA PITOŇÁKOVÁ](#)

Čítajte viac: <https://mypovazska.sme.sk/c/20669170/sutazili-o-najkrajšie-jablko-a-naj-kolac-z-jablk.html#ixzz5B2PMuQxe>

Foto: Bernadetta Pitoňáková, MY POVAŽSKÁ, 10.10.2017

MY Považská <https://mypovazska.sme.sk/c/20687387/medzi-gulatymi-krasavcami-bodoval-aj-dedusko.html>

ďalšia informácia: **Medzi guľatými krásavcami bodoval aj deduško**

V súťaži o naj jablko sa umiestnila aj stará odroda. Odrody jabĺčok v starých sadoch, ktoré deda ľudia po predkoch, často nepoznajú. Podľa známeho slovenského pomológa je dobré, ak sa zachovávajú.

3. nov 2017 o 10:50 [BERNADETTA PITOŇÁKOVÁ](#)

Ľudia na podujatí chceli identifikovať staré odrody. Profesor Ivan Hričovský poradil ochotne. Hovorí, že je dôležité zachovávať staré odrody. (Zdroj: BERKO)

Veronika Hikaníková z Papradna by chceli starú odrodu preštepíť na druhú jablň. Profesor Ivan Hričovský, známy slovenský pomológ, zhodnotil, že ide o starú odrodu, ktorá sa už oficiálne nepestuje v škôlkach. „Je dobré, ak sa ju pokúšajú záhradkári zachrániť pre budúce generácie,“ skonštatoval. Veľmi aktívne na zachovaní starých odrôd pracujú podľa profesora dvaja kolegovia v Bošáci. Profesor Hričovský si dobre pamätá staré odrody hlavne z otcovej záhrady. „Boli to väčšinou kožené odrody, ako *Kožená reneta*, *Boskoopské*, *Parkerovo* a potom aj odrody *´Krasokvet žltý´* a *´Jonatánka´*, ktorá bola veľmi obľúbená. Zúžitkovalo sa však všetko, aj letné *Jakubky*,“ hovorí Hričovský, ktorý poradil mnohým ľuďom, aké staré odrody majú.

Bernadetta Pitoňáková zachytila rozprávanie Jozefa Mikušíka, predsedu Základnej organizácie Záhradkárskoho zväzu v Brvništi nasledovne: „Záhradkárska tradícia je v Brvništi silná. Usporiadávajú tu aj mnohé názorné ukážky starostlivosti o ovocné stromy. V septembri bola názorná ukážka strihania kôstkovín. Zúčastnil sa profesor Ivan Hričovský, ktorý v tomto roku tu už bol štyrikrát. Mali sme pripravené hlavne ukážky strihania sliviek. Účasť bola výborná. Ľudí máme stále viac a viac. Chodia už aj záhradkári z púchovského regiónu či od Bytče. Ľudia mohli vidieť aj názornú ukážku, ako pri strihaní postupovať. Boli sme v súkromnom sade u Miroslava Šišťíka. Radikálne sa strihalo niekoľko stromov. Nerodili, boli veľmi zahustené. Rástli len do dreva. Na jar sa chcú vrátiť, aby ukázali, čo treba so stromami robiť ďalej. Ďalej v rozhovore Jozef Mikušík pokračoval: „Zachovať staré odrody nie je jednoduché a úroda býva dosť neskoro. Ak z jadierka vyrastie plánka akejkoľvek odrody, na takúto treba zaštepíť starú odrodu, ak ju chceme zachovať. Berieme konáriky z južnej strany a jednoročné drevo. Otázka je však, kedy bude ovocie. To trvá dosť dlho. Počkáme si osem rokov, možno aj dlhšie a budeme mať možno jedno, dve jablká. Staré odrody však majú určite niečo do seba. Hlavne ak ich obšľahne mráz, sú výborné na výrobu pálenky alebo muštu. Väčšinou sa otriasajú, možno len tie najkrajšie pozbierajú ľudia oberákom na uskladnenie. Ide o vysokokmene, ako štvrtkmene. Nízkokmene staré odrody nerastú. Mali korunu vysoko pre zver, ktorá sa potom nedostala ku konárom a plodom. Staré odrody sa dožívajú viac, 50, 60 aj 100 rokov. Staré sady sú aj v Papradnianskej doline.“

V rozhovore s Jurajom Granecom Bernadetta Pitoňáková zachytila, že rád chodí na brvništské podujatie a konštatoval, že „tento rok záhradkárov nepríjemne prekvapili mrazy a jablčok bolo menej. Stará sa aj s manželkou o tridsať rôznych ovocných stromov. Záhradu majú v Považskej Bystrici. Je to ich radosť a záľuba na dôchodku. Jablčka zvyknú strúhať na koláče, sušiť, robiť z nich výbornú šťavu, odkladajú aj do pivnice na neskoršiu konzumáciu. V sade majú aj výborné hrušky, slivky či čerešne. Tento rok, nebolo, žiaľ, veľa roboty. Mnoho kvetov pomrzlo, ovocia nebolo. Tých zopár, čo sme mali, zjedli osy alebo veveryce,“ hovorí Juraj Granec. Manželka Ľudmila však dodáva, že niečo predsa len zostalo. Tak aj tento rok budú pri vianočnom stole prekračovať jablčka z vlastnej záhradky.

Výsledky súťaže o naj jablko

1. miesto – odroda 'Rubín', pestovateľ Ján Bednár
2. miesto – odroda 'Spartan', pestovateľ Jozef Mikušík
3. miesto – *Citrónka* (stará krajová odroda), pestovateľka Oľga Chovančíková

Naj jablčná dobrota - Koláče

1. miesto – jablkový koláč od Olinky Hanajíkovej
2. miesto – tvarohovo-jablkový koláč Ľubky Hároníkovej
3. miesto – ovocné mafiny od Irenky Macháčovej

Súťažná porota: prof. Ivan Hričovský

Juraj Korček, tajomník Slovenského zväzu záhradkárov
Ján Keresteš, Považská Bystrica

Nóvum súťaže Brvništské jablko 2017 boli fotografie zakvitnutých jabloní

Špeciálne ocenenie získala pani Krasňanová, ktorá sa stará o veľký ovocný sad vysadený v Jasenici a zachytila kvitnúce jablone na fotografiách a do súťaže priniesla krásne plody zo starých krajových odrôd ako výsledok dlhoročnej starostlivosti o staré a krajové sorty.

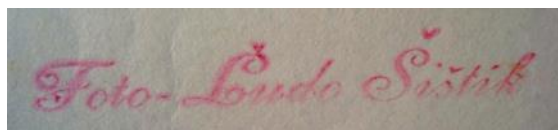
Regionálnu slávnosť jablák spojenú so súťažou a výstavou obohatilo vystúpenie **spevokolu Valčan** z Valče, rodiska Jána Korauša. Vystúpenie viac ako dvadsať členného matičiarskeho spevokolu v rovnošate bolo odmenené veľkým potleskom a aj **prof. Ivan Hričovský** neodolal ako bývalý aktívny folklorista si so spevokolom zaspieval dve jeho obľúbené piesne. Spevokol si spoločne so zástupcami spolku Rotarvak, n.o. uctil pamiatku svojho rodáka Jána Korauša na miestnom cintoríne položením vencov.

STÁLA VÝSTAVA FOTOGRFÍ „FOTOGRAFIA JE ZRKADLOM DO MINULOSTI“ LUDOVÍT ŠIŠTÍK – DOBOVÉ FOTOGRAFIE LUCIA ŠIŠTÍKOVÁ - DOKUMENTÁRNA FOTOGRAFIA

*Spolok Rotarvak, n. o. a Ľudová knižnica učiteľov Koraušovcov pripravili v rámci mesiaca úcty k starším stálu výstavu fotografií s názvom **Fotografia je zrkadlom do minulosti**. O prepojení histórie so súčasnosťou autora a autorky fotografií, zhodou náhod menovcov, svedčila aj centrálna fotografia babičky Šišťikovej držiacej jednu z vystavovaných fotografií z mladosti.*

Jednu časť výstavy zameranú na minulosť tvorili historické fotografie Ľudovíta Šišťíka zachytávajúce život obyvateľov a krásy prírody Papradnianskej doliny. Dobové fotografie darovala dcéra fotografa pani učiteľka Edita Rosíková do múzejnej expozície starej školy v Brvništi.

Druhú časť výstavy tvoria dokumentárne fotografie mladej fotografky Lucie Šišťikovej zaznamenávajúce činnosť spolku Rotarvak, n. o., v ktorých zachytila farbisto, dôverne a blízko známe i menej známe zátišia aktivít úspešného príbehu spolku oživujúceho nezištne a dobrovoľne v Brvnište kultúrne tradície, zvyky a remeselné zručnosti.

Spolok Rotarvak s vďakou sprístupňuje fotografie každodenného života objektívom Ľudovíta Šišťíka a zabezpečuje ich stálu výstavu v starej škole, ako významnú súčasť histórie kultúry v Brvništi.

STÁLA VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ ŠTEFANA CHMULÍKA

„Krajina ako priestor pre každodenný život človeka“

Spolok Rotarvak, n. o. pripravil od 8.10.2017 stálu výstavu „Krajina ako priestor pre každodenný život človeka“ spolu s FSLH Bukoviny a rodinnými príslušníkmi Štefana Chmulíka, s ktorých súhlasom bol súkromný archív zverejnený v múzeu Historická škola Brvnište – Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel na pamiatku obyvateľom a obyvateľkám Brvnišťa. Fotografie boli pre potreby výstavy zväčšené, technicky spracované a zarámované.

Fotografie pochádzajú zo súkromnej rodinnej zbierky a zachytávajú Brvnište od štyridsiatych rokov 20. stor., mnohé z nich neboli doteraz publikované. Medzi obyvateľmi boli rozšírené autorove fotografie z Brvnišťa a okolitých obcí a zverejňované bez mena autora.

Pre obec Brvnište sú fotografie Štefana Chmulíka veľmi vzácne a treba ich zachrániť, pomenovať, uchovávať a odovzdávať ďalším generáciám ako vzácne poklady dedičstva našich otcov a starých otcov a vždy s menom autora.

Od roku 1934 patril Štefan Chmulík ku kľúčovým členom Fotozdrúženie YMCA v Bratislave, ktoré postupne prebralo zodpovednosť za vývoj fotoamatérskeho hnutia v kontextoch Slovenska. Fotoamatérov spájali záujem, nadšenie, oddanosť a vášeň k fotografii. Medzi členmi prevládali neformálne ľudské vzťahy, čo zabezpečilo jeho kontinuitu. V apríli roku 1934 sa konala *Prvá slovenská krajinská fotografická výstava* na ktorej sa Štefan Chmulík predstavil s fotografiami *Kosec* a *Rybár* s figurálnou tematikou. Na VI. členskej výstave obrazovej fotografie

fotoklubu YMCA Bratislava v októbri 1935 sa predstavil s fotografiou *Práčka* zachytávajúcej ženu pri praní v rieke Papradnianke, ktorá je v súčasnosti v zbierkach SNG.

Na jubilejnej výstave *Slovensko vo fotografii* (máj 1938) patril už medzi popredných krajinárskych slovenských fotografov. Za vystavené kolekcie dostal čestné uznanie od SČSFKA. Výstava vzbudila spoločenskú odozvu čo dokazujú štatistiky počtu návštevníkov, ktorý presiahol číslo 2000. Kladné recenzie priniesla dobová tlač. Výstava bola reinštalovaná v Klube fotografov amatérov v Uherskom Hradišti, na Cudzineckej rade pre cestovný ruch v Žiline, na Riaditeľstve tatranských kúpeľov pre Tatranskú Lomnicu a v YMČe v Banskej Bystrici. Krajinárske zábery Štefana Chmulíka zachytávajúce každodenný život podhorskej obce, rodného Brvnišťa, sa stali neoddeliteľnou súčasťou ďalších výstav fotoskupiny KSTL (premenovaný klub fotoamatérov YMCA na Klub slovenských turistov a lyžiarov), odbor v Kežmarku na Prvej podtatranskej fotovýstave v Kežmarku, v decembri 1943 sa predstavil na V. jubilejnej fotovýstave Fotoskupiny KSTL Pov. Bystrica, Október 1943 predstavil aj fotografiu *Pri práci*, ktorá je dnes súčasťou zbierky Slovenskej národnej galérie.

Nechýbal ani na *Druhej celoslovenskej fotografickej výstave* v roku 1947 v Spišskej Novej Vsi. Svoje fotografie predstavil aj v roku 1967 v Prahe na výstave *Československá fotografia medzi dvoma svetovými vojnami* vo výstavných sálach Obecného domu (od 24.3.-15.5.1967). Fotografie Bratislavy Štefana Chmulíka sú tiež súčasťou zbierok Slovenskej národnej galérie.

Pod'akovanie

Spolok Rotarvak ďakuje všetkým, s ktorými spolupracoval a ktorí sa zúčastňovali na podujatiach. Projekty boli realizované aj prostredníctvom sponzorov, ktorí priamo na miesto konania projektu priniesli vlastné koláče, pripravili pohostenie, aranžovali priestory, poskytli fotoaparát, počítač, dataprojektor a množstvo ďalších odborných rád, posudkov, vyjadrení, stanovísk a pomoci pri obnove a údržbe starej školy vrátane vlastného náradia, strojov a zariadení, ako aj pri sfunkčnení prevádzky altánku na školskom dvore a sprístupnení miestností v budove školy a udržiavaní nádvorja starej školy.

Osobitné poďakovanie za podporu patrí Obecného úradu Brvnište za podporu a vyhlásenie informácií a pozvánok v miestnom rozhlase a ich uverejnenie na webovom sídle www.brvnište.sk a za aktívnu spoluprácu, ďalej vedeniu a učiteľskému zboru Základnej školy s Materskou školou Brvnište. Veľké ďakujem patrí za spoluprácu pri aktivitách DHZ Brvnište, Klubu slovenských turistov Brvnište, Združeniu lesomajiteľov a urbárskeho spoločenstvu, TJ Slovan Brvnište, Čum dzivadlu Brvnište, miestnej včelárskej bunke vedenej Františkom Jurdíkom, miestnemu zväzu ovocinárov a neúnavnej pomoci v podobe nezabudnuteľných vystúpení miestnej folklórnej skupiny LH Bukoviny Jozefovi Minjaríkovi, Máriovi Hároníkovi ml., Patrikovi Pšuríkovi, Ľubke Hároníkovej a Radkovi Marošovi, Danielovi Šamajovi a Jánovi Lejčíkovi a ďalším, ktorí sa pridali, Jozefovi Pobočíkovi so synom Mgr. J. Pobočíkom, a za hudobný program na podujatiach Viliamovi Lejčíkovi, ml.

Viac o akciách sa dozviete na:

- www.brvnište.sk
- [Facebookrotarvak.sk](https://www.facebook.com/rotarvak.sk)
- rotarvak@gmail.com
- v Brvništských echonovinkách spolku Rotarvak
- fotodokumentácia a Kronika podujatí je prístupná v múzeu v starej škole.

7. Mediálne aktivity

- ✚ O aktivitách spolku boli vypracované a zaslané spolu s fotografickou dokumentáciou informácie do Považskobystrických noviniek a ďalších médií ako My Považská a do televízie Považie. Redaktori sa zúčastňovali na aktivitách spolku a písali o nich.
- ✚ Pri každom realizovanom projekte boli spracované a distribuované vlastné Brvništské echonovinky spolku Rotarvak, ktoré sa stretli s veľkým záujmom.
- ✚ Dobrovoľníci a dobrovoľníčky na všetky aktivity spolku pripravili grafiku pozvánky, zabezpečili jej e-mailovú distribúciu, vytlačenie a distribuovanie v Brvništi a širokom okolí. Okolité obce informovali o podujatia prostredníctvom miestneho rozhlasu.
- ✚ Dobrovoľníci a dobrovoľníčky pracujúci pre spolok o všetkých aktivitách spolku referovali na facebooku (pripravili a zverejnili projektovú fotodokumentáciu).
- ✚ Pri všetkých aktivitách sa pracovalo so zapožičaným notebookom, fotoaparátom a dataprojektorom, ktorý si získal veľkú obľubu.
- ✚ Dbrovoľnícky fungovala v roku 2017 stránka www.facebookrotarvak.sk
- ✚ Ďalšie informácie na www.mojakomunita.sk v spolupráci s Farským úradom v Papradne.

8. Hospodárenie neziskovej organizácie

Nezisková organizácia zabezpečovala v roku 2017 svoju činnosť na bezodplatnom dobrovoľníckom základe vrátane bezplatnej účtovníckej činnosti v prospech spolku.

Dobrovoľníci zabezpečovali jednotlivé projekty a zúčastňovali sa workshopoch. Nezisková organizácia nevlastní žiadny majetok. Obnovovanú budovu starej školy má v prenájme na základe zmluvy s Farským úradom v Papradne potvrdenú Biskupským úradom v Žiline za 1 euro ročne.

Predmetom činnosti spolku je verejnoprospešná činnosť spojená s tvorbou, rozvojom ochranou, obnovou a prezentáciou duchovných, kultúrnych, technických hodnôt a remeselníckych zručností prostredníctvom realizáciou vyššie uvedených projektov a ďalších aktivít spolku v jedinečnej celoslovensky významnej budove, ktorá sa stala sídlom múzejnej expozície Historické školy – Domu tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel a v jeho vnútorných priestoroch obnovenej Ľudovej knižnice učiteľov Koraušovcov.

Ročná účtovná závierka za rok 2017 – zhodnotenie

Nezisková organizácia viedla jednoduché účtovníctvo.

Prenos zostatku pokladne 2016 : 0,39 EUR

Zostatok na bežnom účte 2016 : 596,89 EUR

PRIJEM rok 2017

Príjem z asigácie dane z príjmu 2% 0 EUR

Dary peňažné od súkromných osôb : 3.246,98 EUR

Vklady z priebežných položiek —————1.900,00—EUR

CELKOVÝ PRIJEM roku 2017: 5.146,98 EUR

VYDAVKY

Výdavky z osobných vkladov a darov na zabezpečenie projektov

a opravu starej školy , múzea : 5.029,25 EUR

Náklady na mzdy 0,00 EUR

odvody -záonné 0,00 EUR

Prevádzková réžia 117,73 EUR

VYDAVKY CELKOM 5.146,98 EUR

Zostatok na účte : 404,80 EUR

Zostatok v pokladni 192,48 EUR

Komentár: O použití finančných prostriedkov rozhodovala Správna rada spolku. Spolok účtuje v sústave jednoduchého účtovníctva. Všetky poskytnuté prostriedky boli účelovo určené a boli požitú preukázateľne a sú dokladované. Vykonaná revízia finančných prostriedkov k 31. 12. 2017 bola bez zistených nedostatkov.

Prehľad peňažných príjmov a výdavkov

Prehľad príjmov a výdavkov organizácie za rok 2017 vrátane členenia podľa zdrojov je prílohou tejto správy.

Súhrnne možno konštatovať, že spolok mal v roku 2017 príjem spolu vo výške **5 146,98** Eur. Výdaje predstavovali použitie na účely, ktoré sú predmetom činnosti spolku, a to predovšetkým na aktivity a činnosti spolku, nákup materiálu na opravu budovy starej školy a zabezpečovacie a udržiavacie práce, ďalej na tvorbu, rozvoj ochranu, obnovu a prezentáciu duchovných a kultúrnych hodnôt prostredníctvom realizovaných projektov v celkovej sume 5 146,98 Eur.

Stav a pohyb majetku a záväzkov neziskovej organizácie

Stav a pohyb majetku: Majetok tvoria iba finančné prostriedky na bankovom účte. Organizácia zatiaľ neeviduje žiadne pohľadávky ani záväzky.

Zmeny a nové zloženie orgánov neziskovej organizácie Správna rada sa neuzniesla na žiadnych zmenách v štatúte ani zložení orgánov neziskovej organizácie.

Záver

V roku 2017 spolok vyvíjal aktivity za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb v zmysle zakladacej listiny a štatútu so zameraním na vzdelávanie a výchovu, tvorbu, ochranu a obnovu duchovných, kultúrnych, technických a remeselníckych hodnôt a pamiatok so zámerom priblížiť historický a kultúrny vývoj oblasti a regiónu. Priemerná účasť cca 200 účastníkov na jednom podujatí. Do činnosti spolku sa pravidelne bezodplatne zapojilo v rámci dobrovoľníckej činnosti cca 20-30 občanov, predovšetkým mladých ľudí, študentov stredných a vysokých škôl. Bez práce a pomoci dobrovoľníkov z radov predovšetkým občanov Brvništa by sa nemohol realizovať ani jeden projekt.

Príloha:

Kapura –relácia RTVS natáčala v starej škole vystúpenie FS POVAŽAN z Považskej Bystrice
<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/11855/139146#1495>

Kapura –relácia RTVS šot z návštevy múzea Historická škola Brvnište –Dom tvorivosti, zručnosti a tradičných remesiel odvysielaný dňa 23. 4.2017 <https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/13205/>

Správu vypracoval: Ján Hároník, riaditeľ spolku

Spracovala: Mária Jacková, dobrovoľníčka spolku

Graficky upravila: Vladimíra Jacková, dobrovoľníčka spolku

Technická korekcia: Mária Ambrová dobrovoľníčka spolku

Jazyková spolupráca: Terézia Hároníková, dobrovoľníčka spolku

Výročnú správu schválila Správna rada spolku dňa 8. marca 2018

Revíziu správu schválila: Ľudmila Barošová, revízorka

Ing. Mário Hároník, predseda správnej rady spolku

V Brvništi 8. marca 2018